



RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 11. 08. 2014 r.

I.514.8.2014.AJK

Pan

Marek Biernacki

Minister Sprawiedliwości

szanowny Panie Ministrze

Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymuje w ostatnim czasie liczne skargi od kandydatów na stanowisko notariusza dotyczące negatywnych dla nich konsekwencji wynikających z odroczenia przez Ministra Sprawiedliwości wydawania decyzji w przedmiocie powołania na stanowisko notariusza i wyznaczenia siedziby kancelarii do dnia 15 października 2014 r., to jest do czasu podjęcia przez Naczelnego Sądu Administracyjnego (dalej: NSA) uchwały w sprawie o sygn. akt II GPS 1/14. Wskazana sprawa dotyczy rozstrzygnięcia przez NSA zagadnienia, czy na podstawie art. 10 § 1 i art. 16 § 3 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie (Dz. U z 2014 r. poz. 164; dalej: Prawo o notariacie) w zw. z art. 106 i art. 28 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U z 2013 r. poz. 267) izbie notarialnej przysługuje status strony w postępowaniu administracyjnym w sprawach w przedmiocie powołania lub odwołania notariusza.

Rzecznik pragnie zwrócić uwagę Pana Ministra, iż odroczenie wydania decyzji o powołaniu na stanowisko notariusza i wyznaczenia siedziby kancelarii do czasu wydania przez NSA uchwały w przedmiotowej sprawie powoduje dotkliwe następstwa finansowe dla kandydatów na stanowisko notariusza. Jak podnoszą skarżący, w związku ze złożeniem wniosku o nominację na stanowisko notariusza zobligowani byli oni jednocześnie do wyznaczenia siedziby swej kancelarii. W związku z tym od momentu złożenia wskazanego wniosku są oni zobowiązani do opłacania czynszu najmu za ten lokal, a jednocześnie ich prawo do wykonywania zawodu

notariusza jest „zawieszony”. Uniemożliwia im to wykonywanie pracy na tym stanowisku pozwalającej na uzyskanie dochodów na pokrycie tego zobowiązania. Należy przy tym podkreślić, iż z uwagi na restrykcje dotyczące wykonywania przez przyszłych notariuszy zajęć odmiennych niż praca na stanowisku notariusza, zastępcy notarialnego czy pełnienia przez nich obowiązków pracownika naukowo-dydaktycznego (por. art. 19 w zw. z art. 78 Prawa o notariacie), osoby te mają bardzo ograniczone możliwości alternatywnego sposobu zarobkowania.

Nadto, z otrzymywanych przez Rzecznika skarg wynika, że brak decyzji Ministra Sprawiedliwości o powołaniu na stanowisko notariusza i wyznaczenia siedziby kancelarii w określonym terminie (do 1 września 2014 r.) wywoła - wobec kandydatów na notariuszy, którzy starają się, bądź tych którzy otrzymali już dotację inwestycyjną z Powiatowego Urzędu Pracy lub ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego - jeszcze bardziej dotkliwe konsekwencje w postaci cofnięcia decyzji o przyznaniu dotacji na rozpoczęcie działalności kancelarii notarialnej lub obowiązku zwrotu już przyznanej kwoty wraz z odsetkami. Dla wielu z tych osób oznacza to w praktyce zamknięcie drogi do rozpoczęcia działalności zawodowej z uwagi na brak własnych środków finansowych koniecznych do założenia kancelarii notarialnej.

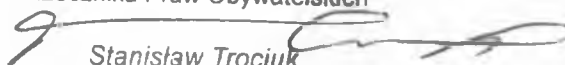
Jak wykazano powyżej, aktualna sytuacja wywołuje stan niepewności prawnej u osób ubiegających się o wykonywanie zawodu notariusza. **Opisane zjawisko pozostaje w sprzeczności z zasadą zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa.** Podkreślić należy, iż zasada ta nie odnosi się wyłącznie do władzy ustawodawczej. Zgodnie ze wskazaną zasadą, **jednostka powinna mieć pewność nie tylko co do sposobu rozumienia przez organy władzy publicznej konkretnych przepisów, ale także co do trwałości dokonanych na tej podstawie rozstrzygnięć indywidualnych.** W opisanym przypadku warunki te nie zostały zachowane. Należy przy tym zauważyć, iż wszelkie negatywne skutki związane z zaistniałą sytuacją zostały przerzucone przez organy państwa na osoby oczekujące na nominację na stanowisko notariusza. Ponadto, w ocenie skarżących wstrzymanie przez Ministra Sprawiedliwości wydawania decyzji o powołaniu na stanowiska notariusza odbierane jest jako naruszenie zasady równości obywateli wobec prawa wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. Skarżący wskazują, iż dotychczas wszystkie osoby spełniające ustawowe wymogi dotyczące powołania na stanowisko notariusza były na nie powoływane bez zbędnej zwłoki oraz bez uwzględniania w ich sprawie innych okoliczności.

Mając na względzie powyższe, działając z w oparciu o art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do

Pana Ministra z uprzejmą prośbą o ponowne rozważenie przedstawionej kwestii i poinformowanie Rzecznika o zajętych w sprawie stanowiskach.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich


Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich